

Fretka je malá, ale šikovná

Řada chovatelů, kteří nemají zapotřebí dodávat si sebevědomí vlastnictvím co největšího a nejnebezpečnějšího zvířete, hledá zvířátko malé, ale šikovné, chytré, hravé a přítulné, ale ne příliš náročné. Z některých se nakonec stanou chovatelé fretek.

Petra Neradžičová

Fretky jsou neprávem opomíjené domestikované šelmičky, které bohužel stále řada lidí považuje za divoká zvířata a podle toho se k nim chová. Když je omrzí, neváhají je vypustit do přírody, aniž by si uvědomovali, že po tisíciletích domestikace to pro fretku znamená velké utrpení a mnohdy smrt. Na rozdíl od svého divokého předka, tchoře tmavého, si totiž obvykle nedokáží samy obstarat potravu. Fretka už je dnes zkrátka spíš domácí mazlíček, k jehož přednostem patří inteligence, celoživotní hravost a úzká vazba na člověka.

Přichází jejich čas

Zdá se, že po určitém odklonu od těchto kunovitých šelmiček, způsobeném poklesem jejich pracovního využití při lovu králíků, fretky na svou chvíli teprve čekají. Se stále se

zrychlujícím tempem života ve městech se ze psů chovaných v bytech pomalu stávají chudáci trpící nepřítomností pána, trpící ledvinovými potížemi z nedostatečného venčení. Naproti tomu neméně chytré fretky v dospělém věku spí zhruba 18-20 hodin denně a svou aktivitu přizpůsobují dennímu rytmu rodiny - obvykle jsou aktivní ráno, než se všichni vypraví do práce, a večer. Většinu času stráveného o samotě prospí a potřebu vykonají, kdy se jim zachce - stejně jako kočky totiž chodí na píseček. Procházkou venku na vodítku se speciálním postrojem sice vítají, ale nevyžadují, a ke špatnému počasí mají asi tak stejné vřelý vztah jako my, lidé.

Nevyžadují žádný velký výcvik, obvykle stačí naučit je porozumět základním povelům, jako je přivolání jménem, zákaz, pochvala. Protože mají poměrně silnou osobnost, zpravidla dobře porozumí, co se od nich chce, ale samy se rozhodnou, jestli

rozumět chtějí. Jsou velmi temperamentní a soužití s nimi se podobá jakési alianci či paktu o neútočení. Kdy dobré vztahy vedou k poslušnosti, špatné k naschválům a „zlobení“. Fretka dává zkrátka všem jednoznačně najevo, kdo je doma pánem, a svou přízeň rozděluje tak moudře, že má své chovatele brzy omotané kolem tlapy.

Kolik ta legrace stojí

Ačkoli je chov fretky méně nákladný než třeba psa, s určitými výdaji počítat musíte. Pořizovací cena je od 300 do cca 2000 Kč, ale příliš nízká cena bývá často důvodem k opatrnosti - někteří chovatelé ji například dosahují pomocí předčasného odstavení mláďat, která ještě potřebují mateřské mléko, tedy před 6.-7. týdnem. Nejlepší je důkladně si prověřit chov, ze kterého mládě pochází - všimněte si zdraví a stavu rodičů, čistoty, krmiva, kvality srsti a výkalů.

Ještě před nákupem fretky si také zajistěte vhodnou voliéru, kde bude v době vaší nepřítomnosti spát, jinak vám hrozí nevitáné návštěvy na nejrůznějších místech - například některé fretky chodí s rozkoší spát do prostoru pod motorem ledničky, jiné si ustelou v zásuvce s prádlem, občas některou napadne vyhrabat si noru v květináči s fíky...

Voliéra by měla být velká alespoň 1 m x 0,5 m x 0,7 m. Po drob-

Fretky jsou velmi temperamentní a soužití s nimi se podobá jakémusi paktu a neútočení.

ných úpravách se dají použít i prodávané klece vhodných rozměrů. Počítejte také s náklady na krmivo: 1 kg granulí pro fretky stojí přibližně 200 Kč, můžete krmit i čerstvou stravou, podobnou kočičí. Stelivo se používá stejné jako pro kočky. K vybavení voliéry patří misky, napáječky, pelíšek a záchodek. Nejlepší je speciální pro fretky, s vyvýšeným zadním okrajem.

Hlavně to zdravíčko...

Fretky se očkují proti vzteklině a psince a dvakrát ročně, nejlépe na jaře a na podzim, by měly projít preventivní prohlídkou, zaměřenou na celkový zdravotní stav, kontrolu uší, ostříhání drápů a kontrolní vyšetření výkalů na přítomnost parazitů. Protože fretky obecně na střešní parazity příliš netrpí, je pravidelné vyšetření postačující a rozhodně šetrnější než preventivní odčervování. Mnozí chovatelé, kteří neplánují odchov mláďat, ne-

cházejí fretky vykastrovat. Traduje se, že u samců se tímto zákrokem sníží agresivita, ale protože se kastrují ve věku přibližně osmi měsíců, tedy v době poměrně bouřlivého dospívání, po kterém i u nekastrovaných samců dochází zhruba v jednom roce k přirozenému zklidnění, je poněkud sporné, zda jde o zásluhu kastrace - zklidní se totiž i naprostá většina nekastrovaných samců. Naproti tomu u samic může mít kastrace velmi pozitivní vliv na zdravotní stav, často totiž trpí nadbytkem hormonů při prodloužené říji.

Vybírejte s rozvahou

Každý, kdo se rozhodne pořídit si fretku, by se o ní měl nejprve snažit co nejvíce dozvědět a pokud je to možné, také nějaké fretky osobně poznat. K dispozici je několik knížek zabývajících se venkovním chovem i chovem v bytě, určených pro děti

i pro dospělé čtenáře. Existuje také Klub chovatelů a příznivců fretek, který nejen pořádá pro fretky a jejich fanoušky akce, ale na svých internetových stránkách www.fretka.cz poskytuje informace i rady týkající se nejrůznějších aspektů chovu.

Domácí tchoř

Původ: tchořtmavý
Velikost: samice 30-35 cm, samci 40-45 cm
Hmotnost: samice 0,6-1 kg, samci 1,5-2 kg
Délka života: 6-8 let
Dospívání: 6-9 měsíců
Počet mláďat ve vrhu: průměrně 8
Délka březosti: 6 týdnů
Doba kojení: 6-7 týdnů
Otevírání očí: 4.-5. týden
Výměna zubů: 7.-8. týden

Třítýdenní fretčí miminka jsou ještě slepá. Oči otevírají až v pátém týdnu života.